

29.05.2013

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
İl Dernekler Müdürlüğü'ne

İlgi: 14.05.2013 tarih ve 74071012-477.01.02.02-12001 sayılı yazınız.

Yukarıda tarih ve sayı numarası verilen yazınızla, Derneğimizin tüzüğünde bazı noksanlıklar tespit edildiğini belirterek bunların giderilmesini ve giderilene kadar mevzuata aykırı olduğu iddiasıyla bazı maddelerin uygulanmamasını talep ettiğiniz görülmüştür. Ancak Müdürlüğünüzce dernekler mevzuatına aykırı olduğu tespit edilen tüzük maddeleri, aşağıda açıklanacak nedenlerle hukuka uygundur.

Somut olarak, ilgili yazınızdaki hususlara değinilmeden önce genel olarak TBD'nin yapısı hakkında bilgi verilmesi zorunluluğu doğmuştur.

A) TBD'nin Yapısı :

TBD bir Genel Merkez ve bu Genel Merkez çevresinde örgütlenen Şubeleri olan bir yapıdadır.

TBD Genel Merkezi, bazı derneklerde rastlanılan Merkez Şube yapısına sahip değildir. Bu nedenle TBD Genel Merkezi'nde üye bulunmamaktadır. Tüm üyeler Derneğin üyesidir ve bu üyelik haklarını şubeler aracılığı ile kullanırlar. TBD Üyeleri Genel Merkez organlarında (Genel Kurul, Yönetim Kurulu, vs.) şube genel kurullarında seçilen delegeler aracılığı ile temsil edilirler. Bu kapsamda Merkez Yönetim Kurulu tüm derneğin yönetim kuruludur, diğer merkez organları da tüm derneğin organlarıdır.

Dernek yapımız gereği, merkez şube gibi temsilde adaletsizliğe neden olan bir yapımız bulunmamaktadır.

Bu nedenle TBD tüzüğünü incelerken, TBD'nin TMK, DK ve ilgili mevzuata uygunluğu konusunda hiçbir tereddüt olmayan Merkez ve Şube yapısının anlaşılması ve buna göre inceleme yapılması gerekmektedir.

B) İlgi Yazınızda Talep Edilen Hususlara İlişkin Beyanlarımız

1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 64. maddesine göre, üyelik başvurusunun yazılı olarak yapılması gerektiği konusundaki tespitiniz doğrudur. Ancak, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince, **güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukuki sonucu doğurur** düzenlemesi yapıldığı da dikkate alındığında, Dernek Tüzüğümüzün 6. maddesinin son cümlesinde "Derneğe üye olmak isteyenlerin Derneğin resmi internet sitesindeki elektronik başvuru formunu güvenli elektronik imza (e-imza) kullanarak doldurmak suretiyle üyeliğe başvurabileceği"ne ilişkin düzenleme TMK 64 ve 5070 sy. Kanun'un 5. maddelerinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda hukuka uygun olduğunun kabulü gerekecektir.

Diğer yandan Derneğimize gönderdiğiniz 14.05.2013 tarihli yazınızın da e-imza ile imzalandığı ve tarafımıza gönderildiği dikkate alındığında, e-imza kullanan bir idare olarak üyelik başvurusunun e-imza ile yapılamayacağı şeklindeki görüşünüzü anlamamız mümkün olamamıştır.

2. Türk Medeni Kanunu'nun üyeliğe kabulü düzenleyen 64. maddesinin 2. fıkrasına göre,

"Yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, dernek yönetim kurulunca en çok otuz gün içinde karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir."

Üyelikten çıkarmayı düzenleyen 67. madde ise şu şekildedir:

"Tüzükte üyelerin çıkarılma sebepleri gösterilebilir.

Tüzükte çıkarma sebepleri gösterilmişse, çıkarma kararına bu sebeplerin haklı sayılamayacağı iddiasıyla itiraz edilemez.

Tüzükte çıkarma düzenlenmemişse üye, ancak haklı sebeple çıkarılabilir. Bu çıkarma kararına, haklı sebep bulunmadığı ileri sürülerek itiraz edilebilir."

Üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma ile ilgili ne Dernekler Kanunu ne de Dernekler Yönetmeliğinde öngörülmüş başka herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle bu konuda Medeni Kanunun yukarıda anılan bu iki maddesi uygulama alanı bulacaktır.

TMK m. 64/2 incelendiğinde, üyelik başvurusunun "dernek yönetim kurulunca" karara bağlanacağı düzenlendiği görülmektedir. TMK m. 56'ya göre dernek, tüzel kişiliği haiz kişi topluluklarıdır. TMK m. 94'e göre dernekler, şube kurabilirler. Dolayısıyla TMK tarafından kullanılan "dernek" ifadesi "dernek merkezi"ni ifade etmektedir; "dernek şubesini" değil.

TMK m. 67 incelendiğinde ise üyelikten çıkarmanın dernek tarafından mı yoksa şube tarafından mı yapılacağı kararlaştırılmış değildir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, **dernekler mevzuatımızda üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma kararlarının merkez veya şube yönetim kurulları tarafından alınmasına yönelik sınırlayıcı bir hüküm bulunmamaktadır.** Bu kararların üyenin bağlı bulunduğu şube tarafından alınması yönünde sınırlayıcı bir idari düzenleme olsaydı dahi, Medeni Kanun'un yukarıda anılan düzenlemeleri karşısında kanuna aykırı olacağı için uygulama alanı bulamazdı.

Sonuç olarak, üyelikten çıkarma ve üyeliğe kabul kararlarının dernek merkezi tarafından alınmasını sınırlayıcı hiçbir hukuki düzenleme bulunmamaktadır. Bilakis hukukumuzda bu kararların dernek merkezi tarafından alınması esas kabul edilmiştir. Bu nedenle tüzüğümüzün 11, 12, 48 ve 50. maddelerinde değişiklik yapılması talebiniz hukuka uygun değildir.

3. Tüzüğümüzün 13. maddesinde yer alan "otuz (30) gün içerisinde" ifadesinin çıkarılması yönünde gerekçe bildirilmediği ve buradaki değişiklik talebinin dayanağı tarafımızca anlaşılamamış olduğundan gerekçesi hakkında bilgi vermeniz talep olunur.

4. Tüzüğün 15. maddesinin (a) ve (b) bentlerinin çıkarılarak yerine "Merkeze kayıtlı asıl üyeler" ibaresinin yazılması, **Derneğimizde merkeze kayıtlı üye**

olmaması nedeniyle mümkün değildir. Ayrıca Dernek kurucularımızın ve önceki yönetim kurulu başkanlarının Dernek Genel Kurulu'na katılımları "kişiye" değil, onların hukuki statüsüne tanınan bir hak olup, Yasa'ya aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

5. Dernek tüzüğümüzün 58. maddesinin (d), (e) ve (f) bendinde Dernekler Yönetmeliği'nin 46. maddesine aykırı hiçbir yön bulunmamaktadır. Zira (d) bendinde, Dernek adına gelir toplayacak kişi veya kişilerin, yetki süresi de belirtilmek suretiyle, yönetim kurulu kararıyla belirleneceği, gelir toplayacak kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını içeren ve Dernekler Yönetmeliğinde örneği bulunan yetki belgesinin Dernek tarafından üç nüsha olarak düzenlenerek, Yönetim Kurulu başkanınca onaylanacağı DK m. 46/1 ile birebir aynı olarak düzenlenmiştir. Tüzüğümüzün m. 58/(d) bendi ile DK m. 46/1 arasındaki tek fark, DK'da yönetim kurulu üyelerinin yetki belgesi olmadan gelir tahsil edebileceğinin düzenlenmesidir. Ancak bu husus emredici nitelikte değildir. Dolayısıyla Dernek tüzüğümüzde yönetim kurulu asil üyelerinin de yetki belgesi ile gelir tahsil etmeye yetkili kılınmasında hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Maddenin (e) bendinde öngörülen Dernek adına gelir toplayacak kişilerin ancak adlarına düzenlenen yetki belgelerinin bir suretinin dernekler birimine verilmesinden sonra gelir tahsil etmeye başlayabileceğine ilişkin düzenlemede de hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır. Zira böyle bir durumunun yönetmelikte öngörülmemiş olması, Derneğin böyle bir düzenleme getiremeyeceği anlamına gelmez. Bilakis bir hukuk devletinde kişiler, kendilerine sınırlama getirilmemiş alanlarda tam tasarruf yetkisine sahiptir.

"Yetki belgesinin kullanımı, yenilenmesi, iadesi ve diğer konularda Dernekler Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre hareket edilir." Hükümünü içeren ve bu şekilde yönetmeliğe atıfta bulunan (f) bendinin ise nasıl olup da yönetmeliğin 46. maddesine aykırı bulunduğu tarafımızca anlaşılamamıştır.

Saygılarımızla,

Türkiye Bilişim Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

Turhan Mentem